

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/37020,ul-22-Lipca.html>
01.04.2026, 07:08

ul. 22 Lipca

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Nazwa **22 lipca (1944 r.)** jest upamiętnieniem wylansowanej przez propagandę komunistyczną (choć nieprawdziwej) daty powstania Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. Dzień ten został ogłoszony w PRL świętem państwowym jako „Święto Odrodzenia Polski”. Taką symbolikę tej daty umacniano poprzez nadawanie nazwy 22 Lipca ulicom, instytucjom i zakładom przemysłowym.

Utworzenie PKWN (faktycznie dokonane w Moskwie, pod osobistym nadzorem J. Stalina) i jego ogłoszenie przez ZSRR oficjalną władzą na ziemiach zajętych przez Armię Czerwoną, zapoczątkowało budowę państwa stalinowskiego w Polsce. Było to kolejnym etapem sowieckich działań przeciw prawowitym władzom Rzeczypospolitej Polskiej, walczącej o niepodległość Polski od roku 1939 w ramach koalicji antyniemieckiej. Władze te reprezentowane były przez Prezydenta RP i rząd RP na uchodźstwie oraz przez działające i ich upoważnienia struktury Polskiego Państwa Podziemnego w Kraju. Ogłoszenie przez Moskwę PKWN jedyną władzą uprawnioną do zarządzania terytorium RP zajęтым przez Armię Czerwoną, oznaczało nowy etap zwalczania władz RP na uchodźstwie środkami dyplomatycznymi i propagandowymi oraz nowy etap niszczenia podziemnych struktur władzy cywilnej (Delegatura Rządu) i wojskowej (Armia Krajowa) środkami militarnymi i policyjnymi.

Struktury państwa stalinowskiego, których początek w propagandzie komunizmu symbolizowała data *22 Lipca 1944 r.*, także budowano poprzez fizyczną likwidację żołnierzy i urzędników Polskiego Państwa Podziemnego. W pierwszym okresie główny ciężar tych działań brały na siebie jednostki NKWD i Armii Czerwonej. W kolejnym okresie – formacje podległe Ministerstwu Bezpieczeństwa Publicznego (UB, MO, KBW).

Pełna zależność od ZSRR, zarówno PKWN jak i kolejnych rządów w okresie PRL, oznaczała realizację priorytetów polityki sowieckiej, z reguły wbrew interesom polskich obywateli i wbrew polskiej racji stanu. Immanentnymi cechami systemu, zapoczątkowanego przez ogłoszenie PKWN i symbolizowanego przez datę *22 Lipca 1944 r.*, były likwidacja gospodarki wolnorynkowej, gwałcenie swobód obywatelskich oraz liczne zbrodnie (w tym mordy sądowe), popełniane pod osłoną stalinowskich instytucji państwowych.

Nazwa 22 Lipca (1944) symbolizuje komunizm i jako taka podlega zmianie.